

Přednosta: prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA

Primář: MUDr. Tomáš Vymazal

Vrchní sestra: Mgr. Taťána Maňasová

tel: 22 443 5401, 5402 fax : 22 443 5420

Studijní oddělení LF UK

Šimkova 870

500 38 Hradec Králové

Oponentský posudek dizertační práce:

MUDr. Zdeněk Turek – Vliv anesteziologických technik na mikrocirkulaci orgánů

Byl jsem jmenován (viz příloha) oponentem dizertační práce studenta doktorského studijního programu Chirurgie MUDr. Zdeňka Turka „Vliv anesteziologických technik na mikrocirkulaci orgánů“. Byl mi předložen autoreferát práce i práce samotná. Autoreferát i práce samotná splňují všechny požadované formální předpoklady. V autoreferátu je m. j. doloženo, že MUDr. Turek se tématem dlouhodobě zabýval a o něm publikoval. Jeho práce byly otištěny jak v odborných recenzovaných periodících, tak i v časopisech s IF (8x).

Zvolené téma je vysoce aktuální. Funkční a strukturální změny na mikrocirkulační úrovni jsou patofyziologickými mechanismy vývoje celé řady akutních závažných syndromů a onemocnění, včetně sepse, MODS a všech forem šokových stavů. Zejména změny perfúze orgánů trávicího ústrojí (střevo, játra) mají vysoce dynamický charakter, stojí u počátku a vývoje některých významných syndromů a naopak, podléhají četným vnějším vlivům, především účinkům podaných farmak. Instrumentální možnosti zkoumání mikrocirkulace, resp. jejích jednotlivých, mnohdy odlišně se chovajících částí, se objevily až v posledních letech. Hodnocení mikrocirkulace bylo až do nedávna zatíženo významnými metodologickými problémy, bylo prakticky nemožné. Významný technologický pokrok posledních let zpřístupnil hodnocení mikrocirkulace nejen v experimentu, ale i v klinických situacích. Tyto možnosti vzbudily mimořádný zájem o danou problematiku a k jejímu poznání přispívají i zjištění doktoranda.

MUDr. Turek zvolil ke svým experimentům technologicky pokročilou, citlivou optickou metodu hodnocení mikrocirkulace označovanou jako SDF (*sidestream dark-field* zobrazení). Nepochybnou předností této metody je zobrazení s větším kontrastem a rozlišením, stejně jako její snažší použitelnost. Podle protokolu studie byly v pravidelných intervalech získávány videosekvence hodnoceného úseku mikrocirkulace a tyto byly poté zpětně za pomoci zvláštního komerčně dostupného software hodnoceny.

Byly hodnoceny orgánově specifické, kvantifikovatelné parametry: u jater funkční sinusoidální denzita (FSD) a průměr sinusoid, u střeva funkční kapilární denzita (FCD) longitudinální i cirkulární vrstvy svaloviny distálního ilea. Laboratorním objektem byli potkani anestetizovaní intraperitoneálně podaným pentobarbitalem. Analgesie byla zajištěna fentanylem. V průběhu experimentu byly respektovány všechny zásady práce a ochrany pokusných zvířat, na konci experimentu byla tato usmrcena. Samotné provedení experimentů bylo velmi pečlivě plánované, videosekvence byly získávány za konstantních a stabilizovaných podmínek a autor věnoval i pozornost vlivu samotné pentobarbitalové anestézie, přítomné u všech pokusných objektů (odlišení signálu od šumu). Pozornost věnovaná detailům studie byla velmi důležitá, neboť počet zkoumaných subjektů v jednotlivých skupinách byl relativně nízký (n=6).

Cílem experimentu bylo m. j. zjistit ovlivnění mikrocirkulace jater a střeva u pentobarbitalem anestetizovaných krys podáním zvolených dávek ketaminu, propofolu, thiopentalu a midazolamu. Souběžně byly i hodnoceny změny krevního tlaku (MAP) a tepové frekvence. Ve skupinách s propofolem a thiopentalem se tepová frekvence poněkud snížila, po ketaminu byl zaznamenán její vzestup. Midazolam tepovou frekvenci výrazněji neovlivnil. Obdobně, krevní tlak po propofolu i thiopentalu přechodně poklesl, po podání ketaminu vzrostl. Po podání propofolu vzrostla FSD v játrech o 25%, naopak po podání ketaminu a midazolamu FSD o více než 20% poklesla. Thiopental FSD prakticky neovlivňoval. Ve svalovině střeva po podání propofolu vzrostla FCD o 10% a v průběhu pozorování klesala k výchozím hodnotám. Po podání ketaminu i midazolamu FCD střevní svaloviny poklesla téměř o ¼ a zůstal snížená po celou dobu experimentu. Ani zde thiopental mikrocirkulaci nikterak neovlivňoval.

Základní hypotéza projektu MUDr. Turka předpokládala, že vybraná nitrožilní anestetika odlišně mění hepatosplanchnickou mikrocirkulaci u ventilovaného laparotomovaného potkana. Tato hypotéza byla v plném rozsahu potvrzena a cíl dizertace byl naplněn. Byly splněny i další dílčí cíle dizertace

- Zobrazení účinku vybraných anestetik na modelu potkana metodou SDF
- Zavedení standardizovaného zvířecího modelu pro studium vlivu anestetik na hepatosplanchnickou cirkulaci
- Získání dosud neznámých údajů o chování mikrocirkulace hepatosplanchnické oblasti po podání nitrožilních anestetik v experimentu.

Otázky pro doktoranda:

- do jaké míry lze zjištěné experimentální výsledky transponovat do klinické situace ?
- lze spekulovat do jaké míry by bylo možné korigovat pokles FCD i FSD manipulací s cirkulujícím objemem?
- mohou zjištěné rozdíly v ovlivnění mikrocirkulace souviset s relativně robustním dávkováním zkoumaných anestetik?

Dle oponenta práce MUDr. Zdeňka Turka splňuje veškeré požadavky na dizertační práci a doporučuji jí k obhajobě.

Prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA

Přednosta KARIM . LF UK a FN Motol

Přednosta Katedry AR IPVZ Praha

Praha, 10. 8. 2012

